

Kend dit liv i jorden

- en sund jord er gårdens vigtigste "stald"

Flere medlemmer af FRDK har efterspurgt en gennemgang af de mange forskellige dyr, der lever i jorden. Hvem de er, hvordan de lever og hvilken betydning, de har for jorden og afgrøderne, der vokser i marken. Her kommer den indledende artikel, og i de kommende udgaver af FRDKnyt er der fokus på de forskellige grupper af organismer hver for sig

Der er nogle svineproducenter, som har over 1.000 grisesøer på stald og tilsvarende nogle mælkeproducenter, som har over 1.000 malkekøer.

Fælles for dem er, at de desuden har milliarder af "husdyr" på bare en kvadratmeter af deres markjord. Og jo mere, de to landmænd gør for at passe godt på deres "husdyr" i jorden, jo flere får de af dem. Selvfølgelig indtil en vis grænse, men den når de færreste.

Men er der overhovedet brug for alle disse "husdyr", som først og fremmest skal have:

- nok føde
- mulighed for at skjule sig for deres fjender
- mulighed for at yngle for at sikre bestanden eller øge den.

- Ja, der er i høj grad brug for dem i alle de biologiske processer, som er med til at sikre afgrøderne vand, luft og næringsstoffer, fastslår Paul Henning Krogh, seniorforsker ved Institut for Bioscience - Jordfaunaøkologi og Økotoxikologi ved Aarhus Universitet.

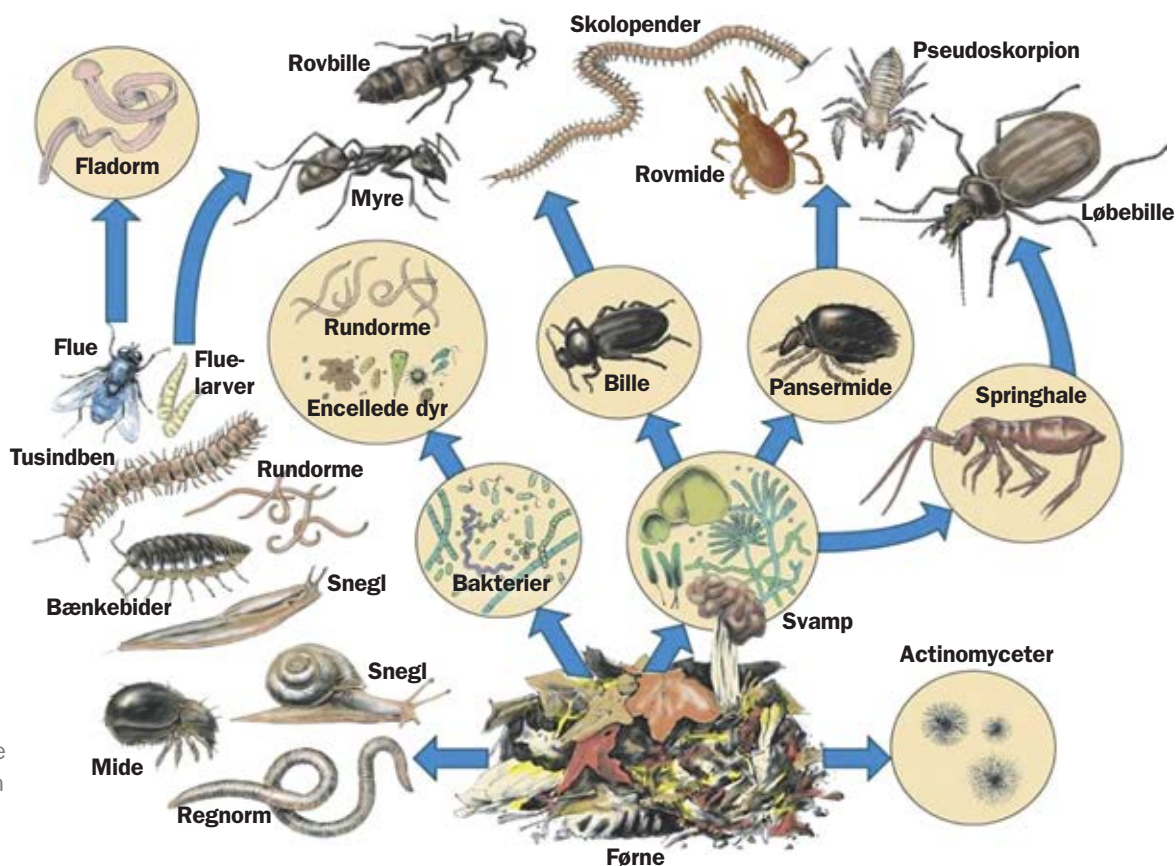
Han påpeger endvidere, at de mange milliarder jordbundsorganismer har stor betydning for at opnå en sund jord, der giver sunde afgrøder med mindst mulig behov for jordbearbejdning og sprøjtemidler mod ukrudt, skadedyr og sikkert angreb af svampe.

Den gode jordstruktur

Sagt på en anden måde spiller de mange organismer i jorden en central rolle, når man som landmand vil opbygge en

god jordstruktur. Den er blandt andet karakteriseret ved, at:

- cirka halvdelen af jordens rumfang er hulrum i varierende størrelse
- der er tilstrækkelig med ilt til omsætning af organisk materiale, der både fastholder og frigiver næringsstoffer
- regnvand trænger ned i jorden i stedet for at løbe hen over jordens overflade
- erosion fra vand og vind nedsættes eller ophører helt
- der bliver mere tilgængeligt vand til afgrøderne i tørre perioder
- nedsivning af næringsstoffer og sprøjtemidler modvirkes
- planternes rødder kan vokse uhindret i dybden, fordi der ingen såler er efter brug af redskaber (plove, harver og såmaskiner især)

Planchen giver et indtryk af de mange organismer, der kan leve i en sund jord.

- omsætningen af planterester går hurtigt
- der kan opbygges en øget mængde organisk materiale, når der er tilstrækkeligt med plantemateriale og næringsstoffer (især kvælstof og svovl) til rådighed

Mange forskellige hvirvelløse dyr

De mange dyr i den sunde jord vil vi i de kommende udgaver af FRDKnyt opdele og beskrive ud fra denne opdeling:

- Rundorme og encellede dyr
- Regnorme
- Biller
- Edderkopper
- Mider
- Springhaler

Inden for hver af dem er der flere eller færre forskellige såkaldte klasser og ordener. Hvem de er og hvilken rolle, de spiller, vil artiklerne også komme ind på.

Men blot for at få en idé om mangfoldigheden, kan det eksempelvis nævnes, at der alene er knapt 4.000 arter biller,

cirka 500 arter edderkopper, cirka 2.500 arter sommerfugle og cirka 30 arter lus.

Både skadedyr og nyttedyr

Alle landmænd ved af erfaring, at skadedyr kan være et dyrt bekendtskab - som kan elimineres med et insektmiddel.

Men det siger sig selv, at nogle insektmidler både kan skade nyttedyr, der medvirker til at opbygge den gode jordstruktur og andre nyttedyr, der kan æde skadedyrene. Begge dele er selvfølgelig meget uheldigt, fordi det så bliver sværere at opnå en sund jord og sunde afgrøder.

Men heldigvis er det også en erfaring fra praksis, at brugen af insektmidler kan reduceres meget eller helt udelades ved en pløjefri dyrkning, hvor jordbearbejdningen er minimal.

Hvordan og hvorfor det er sådan, vil de kommende artikler også komme ind på.

Flere af de større dyr

Når der er meget liv i jorden, er der også meget føde til eksempelvis ager-

landets typiske fugle så som lærker, agerhøns, fasaner, viber og flere andre. Med lidt omtanke kan der også være langt flere harer.

For det siger sig selv, at disse dyr skal have samme muligheder som de mindre. Det vil sige, at der skal være nok føde, mulighed for at skjule sig og mulighed for at yngle. Ellers forsvinder dyrene igen.

Ekspert i jordbundsorganismerne

Den nye artikelserie i FRDKnyt vil blive forfattet sammen med forskere fra Aarhus Universitet, der i årevis har arbejdet med alle de forskellige nævnte organismer.

Vi vil også prøve at komme med henvisninger til steder på internettet, hvor der er mere viden at hente. For det er ikke muligt på den begrænsede plads i FRDKnyt at komme helt til bunds i alt der, vedrører så mange organismer.

Af Niels Damsgaard Hansen

AMAZONE - SPREDETEKNIK GENNEM 100 ÅR

STÆRKE FORDELE NÅR DU VÆLGER ZA-TS:

◦ Kapacitet op til 50 ha/time ◦ AutoTS kantspredningsudstyr – aktivering via terminal ◦ Beholder op til 4.200 liter ◦ Vejeceller med referencecelle	◦ ISOBUS-opkobling ◦ Soft Ballistisk System pro kun 720 omdr./min på skiverne ◦ Automatisk start/stop af omrører ◦ ArgusTwin automatisk spredoptimering ved uens gødning

Brøns Maskinforretning · Tlf. 74 75 31 12

Find din nærmeste forhandler samt mere info om ZA-TS på www.amazone.bronsgroup.com

